

שבועות ו

משה שווערד

1. ספר ויקרא פרק יג

(ב) אדם כי יהיה בעור בשרו שאת או ספחת או בהרת והיה בעור בשרו לנגע צרעת והובא אל אהרן הכהן או אל אחד מבניו הכהנים: (ג) וראה הכהן את הנגע בעור הבשר ושער בנגע הפך לבן ומראה הנגע עמק מעור בשרו נגע צרעת הוא וראהו הכהן וטמא אתו:

<p>1. שלג [בהרת] 2. צמר לבן [שאת] 3. סיד ההיכל 4. קרום ביצה</p>	<p>בהרת עזה כשלג שניה לה כסיד ההיכל שאת כצמר לבן שניה לה כקרום ביצה</p>
---	---

2. ריטב"א על מסכת שבועות דף ה/ב

גמרא תנן התם. פ"י במסכת נגעים. מראות נגעים ב' שהן ד' בהרת עזה כשלג וכו'. והש"ס קיצר אותה כאן והכי איתא התם בהרת עזה כשלג שנייה לה כסיד ההיכל שאת כקרום ביצה שנייה לה כצמר לבן וזכ"א שאת כצמר לבן שנייה לה כקרום ביצה ע"כ ולא הביא הש"ס כאן אלא דעת חכמים שהלכה כמותם ודרך הש"ס לפעמים שמביא משנה שלא במקומה פעמים מקצר פעמים מאריך ...

3. רמב"ן על שבועות דף ה/ב

תנן התם מראות נגעים שתיים שהן ארבע בהרת עזה כשלג שניה לה כסיד ההיכל שאת כצמר לבן שניה לה כקרום ביצה. מתני' הכי איתא בריש מסכת נגעים שאת כקרום ביצה שניה לה כצמר לבן דברי רבי מאיר וחכמים אומרים השאת כצמר לבן שניה לה כקרום ביצה והכא מילתיהו דרבנן נקט לה ולא חש לדר' מאיר, ושובא איכא בתלמודא כי האי גוונא דמחסי רבנן מלישנא דמתני' למיתני לישנא קלילא, וחדא מיניהו בפ' העור והרוטב:

4. ריטב"א על מסכת שבועות דף ה/ב

הא דאמרינן לרבנן שאת כצמר לבן דמשמע שאין הצמר לבן כשלג ל"ק על מאי דכתיב הנותן שלג כצמר דהתם על הנתנה קאי לפי שהצמר יותר מצוי בינינו וכמו שמדמה הקב"ה לארי לפי שהוא מצוי בינינו

5. רמב"ם הלכות טומאת צרעת פרק א הלכה ג

ארבע מראות נגעים אלו כולן מצטרפין זה עם זה בין להקל בין להחמיר, בין בתחילת ראיית הנגע בין בסוף השבעה, בין לאחר שנפטר המצורע או נחלט, כיצד אחד נגע שהיה כולו לבן כשלג או כסיד ההיכל או כצמר נקי או כקרום ביצה, ואחד נגע שהיה מקצת הלובן כמראה הבהרת ומקצתו כמראה השאת ומקצתו כמראה הספחת הכל כמראה אחד הוא חשוב, א"כ למה מנאום חכמים ואמרו מראות נגעים שתיים שהן ארבע כדי להבין במראות, שכל כהן שאינו מכיר המראות ושמותיהן כשמלמדין אותו ומודיעין אותו לא יראה הנגע עד שיביין ויכיר ויאמר זו היא הבהרת וזו היא ספחתה זו היא השאת וזו היא ספחתה.

• השגת הראב"ד: זה עם זה בין להקל כו'. א"א אינו נראה פן מן הגמרא דאמרינן התם סיד ההיכל ליצרפיה בהדי שאת לאו בר מיניה הוא אלמא תולדה דהאי לא מצטרף בהדי האי.

6. תוספות מסכת שבת דף קנ עמוד א

ורבי יהושע בן קרחה היא - יש מפרש דר"ע קרוי קרחה שהיה קרח כדתניא בפרק בתרא דבכורות (דף נח. ושם) אמר בן עזאי כל חכמי ישראל דומין לפני כקליפת השום חוץ מן הקרח הזה ואומר שזה היה ר"ע והיה לו בן ששמו יהושע כדאמר בפרק קמא דשבועות א"ל ר' יהושע בנו של ר"ע לר"ע ואין נראה לר"ת דמה שקראו בן עזאי לר"ע קרח בבדיחותא בעלמא אין לנו לקרותו פן כל שעה דלשון גנות הוא שנא' עלה קרח עלה קרח (מלכים ב ב) ... לכך נראה לר"ת דלא ר"ע היה אלא איניש אחרנא היה ששמו קרחה וקרחה הוא שם אדם כמו קרח ונולד הרבה קודם ר' יהושע בנו של ר"ע, מ"ר.

כהן מיוחס – צרעת בזה"ז

7. תוספות הרא"ש על מסכת שבועות דף ו/א

כל כהן שאינו בקי בהן ובשמותיהן אינו רואה את הנגעים. וה"מ היכא דליכא ישראל ת"ח אבל אי איכא ישראל ת"ח הא תנן במס' נגעים בפ"ג הכל כשרים לראות את הנגעים אלא שהטומאה והטהרה ביד כהן אומר לו אמור טמא והוא אומר טמא אמור טהור והוא אומר טהור:

8. רמב"ם הלכות טומאת צרעת פרק ט הלכה ב

אף על פי שהכל כשירין לראות נגעים הטומאה והטהרה תלויה בכהן, כיצד כהן שאינו יודע לראות החכם רואה ואומר לו אמור טמא והכהן אומר טמא, אמור טהור והכהן אומר טהור, הסגירו והוא מסגירו, שנאמר ועל פיהם יהיה כל ריב וכל נגע, ואפילו היה הכהן קטן או שוטה החכם אומר לו והוא מחליט או פוטר או סוגר, בד"א כשהיה הכהן סומך על דברי החכם, אבל אם היה הכהן רואה וסומך על עצמו אסור לו לראות נגע מכל נגעים עד שיוורנו רבו ויהיה בקי בכל הנגעים ובשמותיהן בנגעי אדם כולם ובנגעי בגדים ובנגעי בתים.

9. ספורנו עה"ת ספר ויקרא פרק יג פסוק ה

וראהו הכהן. גזרת הכתוב שלא תהיה טומאת נגעים וטהרתן אלא על פי כהן כי שפתי כהן ישמרו דעת ויורו למנוגע לפשפש במעשיו ויתפלל על עצמו ויתפלל גם הכהן עליו ובלעדי זאת בהיות על פיהם כל נגע יקנו טביעות עין במדרגות המראות להבחין בין נגע לנגע:

10. כלי יקר על ויקרא פרק יג פסוק ב

והובא אל הכהן. אין טהרתו כ"א ע"י כהן יען כי כל מי אשר הוא מזרע אהרן נמצאו בו ג' מדות טובות הפכיים לאלו כי חטא הלשון גורם כל ריב וכל נגע ובין אחים יפריד ע"כ יבא אהרן שאחזו במדת השלום וירפא לזה כי הוא היה אוהב שלום ורודף שלום, וכן חטא גסות הרוח ראוי שיתוקן על ידו כי הוא היה עניו ביותר כארז"ל (חולין פט.) גדול מ"ש במשה ואהרן ממ"ש באברהם דאילו באברהם כתיב (בראשית יח כז) ואנכי עפר ואפר ובמשה ואהרן כתיב (שמות טז ח) ונחנו מה, וכן חטא חמדת הממון לא היה ג"כ באהרן יען כי הכהנים לא היה להם חלק ונחלה בארץ ולא היה להם יותר ממה שזכו משלחן גבוה ע"כ היו שלמים במדת ההסתפקות ולא היו בכלל צרי העין אשר כל מגמת פניהם לאסוף ולכנוס, ע"כ מן הראוי שכל ג' מיני צרעת אלו לא יטהרו כי אם על ידי כהן:

11. רמב"ם יד החזקה - הלכות תרומות פרק ז הלכה ט

לפיכך כהן קטן שעדיין לא ראה קרי וקטנה שעדיין לא ראתה דם נדה אוכלין אותה תמיד בלא בדיקה שחזקתן שלא יצאה טומאה עדיין עליהם והמצורע הרי הוא כמי שטומאה יוצאה עליו מגופו והוא שיטמא אותו כהן מיוחס אבל קודם שיטמאנו הכהן טהור הוא:

12. רדב"ז הלכות תרומות פרק ז

הוא שיטמא אותו כהן מיוחס וכו'. דכתיב ועל פיהם יהיה כל ריב וכל נגע ואפי' שנראו בו סימני החלט הרי הוא טהור עד שיטמאנו כהן מיוחס ומזה הטעם אין טומאת נגעים נוהגת בזמן הזה שהרי טהרת המצורע נוהגת בארץ ובח"ל בפני הבית ושלא בפני הבית אלא ודאי מה שלא נהגו בה מפני שאין עתה בינינו כהן מיוחס:

13. ספר מנחת חינוך - מצוה קעג - אות יג

... דבעינן מיוחס ג"כ, על כן אינו נוהג בינינו, דכהני זמנינו רק כהני חזקה הם:

14. ספר חתם סופר על מסכת כתובות דף כד/ב

הני מילי תרומה דמיתאכלא בצנעה. לא עמדתי על סוף דעת דברי תוס' ד"ה או דלמא. דלענ"ד ס"פ מיירי ממי שאין אנו מכירים בו ואולי עבד הוא אין מעלין מאכילת תרומה לחוד אא"כ חולקין לו בגורן ג"כ אבל הכא מיירי ממי שאנו מכירים שהוא ישראל שקרא בבה"כ והניח תפילין כדלקמן ס"פ ואין כאן ספק עבד כלל, ע"כ מאכילת תרומה דעון מיתה אפשר להעלותו ומחלוקת גורן אין ראייה כי אולי סמכינן בקל לחלק בגורן והוא יחוש לנפשו מאיסור מיתה וימכרנו חוץ בכרכים משום דפרהסיא הוא ועיקר תליא באכילה:

כולו הרוב נתבלבל וכו'. אבל עי' בחי' חת"ס למס' כתובות (כד:) דס"ל דחזקתן חזקה גמורה היא מה"ת, ולא חששו אלא לתרומה דאורייתא מפני העלאת יוחסין. ועי' בשו"ת

15. שו"ת נודע ביהודה מהדורה קמא - אורח חיים סימן לה

והנה ראיתי בספר כפתור ופרח שהקשה למה לא נקריב תמידין ומוספין וכל קרבנות צבור ופסחים בזה"ז שהרי מקריבין אע"פ שאין בית ואי משום טומאה והלא קרבן צבור בא בטומאה ותירץ משום שאין אנו יודעים איזה כהן מיוחס ומעתה כיון שעכ"פ יש כהן מיוחס בעולם ויכולים להקריב פסחים...

16. שערים מצויינים בהלכה

הרמב"ם וכס"מ הנ"ל. ובערוך השולחן העתיד (סי' צג סי"ד) כתב, משום שאין אנו בקיאים בהבדל המראות והכרתם, שיכולים לומר זה המראה בהרת וזה שאת וזה תולדה לאב זה, וכדאמרינן כל שאינו בקי בהן ובשמותיהן אינו רואה את הנגעים. וכבר קדמו במהר"ם חגיו באלה המצוות (מצוה קעד). ובאור שמח (ט"רצ פי"א ה"ו) כתב באופן אחר קצת שנשתכח מראה תולעת השני. ועי' בשו"ת שאילת יעב"ץ (ח"א סי' קלח) שכתב עוד טעמים למה אינו נוהג בזה"ז. וע"ע במנ"ח

ועי' בתפא"י (מראה כהן אות ט) שתמה למה אין דיני נגעים נוהגין כן בזה"ז, ובילדותו הציע תמיהתו לפני הגרע"א, והשיב לו שאין לו תירוץ המתקבל על הדעת. וכתב התפא"י דאין לסמוך על חזקת כהונה לעבור כמה לאוין בהקפת פאת ראשו בנתק, או בהעברת תער על זקנו כשיתרפא, וכן בנגעי בתים בא"י ונגעי בגדים בכל מקום, איכא אפוקי ממונא מחזקת מריה לנתוך הבית ולשרוף הבגד, ולא אלימא חזקת כהונה נגד חזקת ממון, עי"ש ונפלא קצת שלא הביא דברי

17. שו"ת שאילת יעב"ץ חלק א סימן קלח

צ"ע טובא בהאי ענינא היך הוא דבר זה שהטומא' והטהר' בידי כהן, כמו ששנינו ריש פ"ג דנגעים הכל כשרין לראות את הנגעים וכו' אומרים לו אמור טהור ואומר טהור. דלא ידענא היכי מיירי, אי אפי' בסימני טומא' מובהקין, או דילמא דווקא במסופקים בשואל, אז תלוי בכהן להורות על פיו דווקא.

וכל זמן שלא אמר טמא, לא מטמינן ליה מעיקרא, אע"ג דכי חזא ליה כהן איטמי ליה, באותן סימני טומא' שה' בו קודם שנוקק לו, אפי"ה אינו מטמא למפרע רצוני משעה שנראו בו, לפי שלא היו ודאין לטומא' אבל בסימנין מובהקין לטומא'. מכי חזי להו אפי' ישראל, מיטמא מאות' שעה ואילך ומסתיעא הך סברא מהא דתנינן פ"ז מ"ד התולש סימני טומא'. ולטהר' עד שלא בא אצל כהן טהור, ואי ס"ד דגם בסימן טומא' מובהק אינו טמא כי אם ע"פ כהן דווקא, מאי איריא תולש, אפי' לא תלשן עד שלא בא אצל כהן טהור הוא, דאין לומר דאצטריך לגופיה לאשמועינן דטהור אע"ג דתלשן, ולא קנסינן ליה כדקנסינן לאחר החלטו. דפשיטא דליכא למיקנסיה ולטמיה, אי אמרת שהטומא' והטהר' בידי כהן דווקא, ואפי' הנגע בשלש' סימנים, אינו טמא אלא ע"פ כהן דווקא, וכל כמה דלא חזי ליה כהן ודאי דלא מצי לטמול', דהא בעינן דווקא שיתן עיניו במקום הנגע, כ"ש בדליתיה לנגע כלל. דלא מצי כהן לטמיה עד שלא בא לידו. ועד כאן לא שנו בקצצה לבהרת מתכוין טמא משום קנס, אלא בבהרת שבאת ליד כהן ונוקק לטומא'. דאע"ג דמדאורייתא אפי"ה האידנא טהור הוי. קנסינן ליה. אבל לא בא ליד כהן, שוב אין טומאתו ביד כהן ולא שייך למקנסיה, אלא כי אמרינן דמעיקרא נמי טמא מכל מקום על פי עצמו בצרעת ידועה, ומאי קמ"ל. וליכא למימר נמי דאצטריכא ליה משום סיפא דאחר החלטו, דהיא גופא לא נצרכה, דהא תנינן זימנא אחרייתא, קצצה מתכוין טמא עד שתפרח בכולו, אם הכי כולה כדי נסבה.

והכי מוכח נמי מדברי הר"מ ז"ל וביאר לשונו פ"ט מהל' ט"ז. והכי נמי מוכח מהא דכתב הרמב"ם ז"ל פ"ט מהל' טומאת צרעת שכהן שטיהר את הטמא או שטימא את הטהור לא עשה ולא כלום, דבשלמא טימא את הטהור ניהא אלא טיהר את הטמא. מאי לא עשה ולא כלום. הא אפי' לא טיהר. טהור הוא כל כמה דלא טימאו. ואי משום דסד"א אם טיהר כהן א', שוב אין כהן אחר יכול לטמאו. קמ"ל דלא עשה ולא כלום עולמית. אלא כהן אחר מטמאו מכאן ולהבא, ולעולם למפרע שחזר ה'. כיון שלא טימאו שום כהן. הא ודאי לאו מילתא, מאי קמ"ל בהכי. לא יהא אלא טהור ממש ה'. אטו אן נטהר פ"א = פעם אחת =, שוב לא יטמאנו הכהן אם ראו בו עוד נגע טמא, והכא נמי עד השתא טהור הוי ופשיטא דאתא כהן אחר ומטמי ליה בסימני טומאה ותו מאן לימא לן דמעיקרא טמא הוה כדשתא, דילמא נשתנה אח"כ, ופנים חדשות באו לכאן, דאי הוה כהן קמא קמן, איהו נמי הוי מטמי ליה השתא, פשיטא דמצי בתרא לטמיה ליה כה"ג ואי בדאיתיה לקמן השתא נמי, והאידנא נמי מטהר, אטו בשופטני עסקינן דאצטריך לאשמועינן דלא ניזיל בתריה, וכי לחנם נכתבו משפטי הנגעים והצרעת, שצריך שיהא הכהן בקי בהן לטמא ולטהר ע"פ דין התור'. ומי לא ידע דלא עשה ולא כלום, שאין הטומא' והטהר' תלויה בכהן לפסוק שלא כדון תורה. ואם נפשך לומר דטיהר את הטמא מיירי דווקא בשטיהר (שלא כדון) את הנטמא כבר ע"י כהן. א"כ טימא את הטהור דכוותיה. דווקא טהור ע"י כהן הוא דלא מצי מטמא, וטהור אחר מצי מטמא בתמיהא, אלא ודאי לא שניא וסיפא דומיא דרישא, ואין דרכו של הרמב"ם ז"ל לסתום ודו"ק. אלא לאו כה"ג אצטריך לאשמועינן בצרעת גמורה, ונודע אח"כ שטעה כהן וטיהרה, דקמ"ל דלא עשה ולא כלום אפי' לטהרו למפרע דלא נימא שהטומא' תלויה בכהן כמו בצרעת מסופקת דאע"ג דלא טיהרה כהן, דלא מטיא לידו והיא שעתא ואע"ג דלא אשתני מדהשתא, אפי"ה מעיקרא הוי טהור ולא אמרינן איגלאי מילתא דטמא הוא למפרע, כ"ש היכא דראה כהן וטיהרה, דאינו טמא אלא אזלינן בתר בתרא, ומכאן ולהבא הוא דמטמא טפי לא משו"ה קאמר לא עשה כלום לגמרי משמע, דאפי' למפרע נטמא כל הנוגע בו, ואצ"ל להבא שאין משגיחין בכהן בכה"ג, שלמדנו שאין אנו צריכים לכהן אלא להורות במסופק, עי' אז הטהר' תלויה בכהן אבל בברור לנו שהנגע טמא, אין הדבר

תלוי בו. ולא תקשה עלי מאותה ששנינו ספ"ק יש מראה נגעו לכהן ומפסיד, כיצד מי שהיה מוחלט והלכו להן סימני טומא' לא הספיק להראות לכהן עד שפרחה בכולו, טהור שאילו הראה לכהן ה' טמא, ש"מ דאע"ג דברור אצלנו שבודאי ה' מטהרו וכהן, אלמלי הראה לו, והדר הו"ל פורה מן הטהור שטמא בודאי, ואמאי מטהרין ליה מפני שלא הראה לכהן, אע"כ אפי' טומא' ברור' אינה תלויה אלא בכהן (משו"ה) לק"מ דאמינא לך טהר' לא קמבעיא לי אינה אלא בידי כהן, כי קמבעיא לי טומא' ודאית, ותו דילמא התם משום דקמיירי במוחלט שכבר בא לידו כהן, שאז אינו יוצא מידי טומאתו אלא כמו כן ע"פ כהן (ועיין פ"ק דחולין 'א' ע"ב) היכא דאתחזק שאני ודוק), אבל כל שלא בא לידו כהן, לעולם אימא לך בטומא' ודאית מיטמא ומיטהר שלא ע"פ כהן.

ולא תותיב עלויא מהא דתנינן גבי טומאת בתים אע"פ שהוא ת"ח ויודע שהוא נגע ודאי אל יגזור ויאמר נגע נראה לי אלא כנגע, דמשמע מהא דאפי' בנגע ודאי אינו מיטמא קודם שיבוא הכהן, דמשמע שניא היא טומאת נגעי בתים דחידוש הוא שחידשה תורה כדאי' פ"ק דמ"ק, (אע"פ שלא כתבתי כן בספרי לה"ש ספ"ק דמגלה, עדיין הדבר צריך הכרע) וצ"ע שם /מועד קטן/ בגמרא. (ז' ע"ב) ובתי"ט מן הירו' שעל אותה משנה משמע ג"כ קצת כדברי דוק. ודאתאן עלה הא דתניא בספרי נמצאת מפסיד לאחותינו אם יש מקום לדברינו, אתי שפיר דנמצא מפסידה בסימני טומא' מובהקין ואע"פ שילכו להן, אינה טהור' אלא ע"פ כהן בבהרת גמורה (כמעשה שהי' מצורעת כשלג שנטמאת מאליה) אע"פ שאפשר אינו מביא קרבן לכשנרפא, דלא גרע ממה שפסק הרמב"ם ז"ל בספק בהרת קדם, דמטמינן ליה מספק ודוק כנלע"ד, ובוהו בנין היטב מ"ש שמפסידה לפי שאינה יכול לטמא, דלטהר' ניהא כדאמרן דממילא מיטמא. וטהר' אין לה אלא ע"פ כהן, מיהו

אכתי לטמא' מי ניהא, דהא אמנא דטמאה מעצמה, ובלא"ה נמי לא ידעינן מאי קאמרי רבנן בהא, ומאי פסידא איכא דאינו יכול לטמא וקשיין אהדידו רישא וסיפא, **אלא האמת יורה דרכו דהכי הוא עיקרא דמילתא ודאי בבהרת עזה מיד טמאה כדון מצורע מוסגר, אפי' לא באה לידי כהן ולא הסגירה, אבל אינה טעונ' פריע' ופרימה ותגלחת וצפרים, שאינם נוהגים אלא במוחלט ע"י כהן בסימני טומא'.** ושוב אינה יוצאה מידי טומא' אלא ע"י הסגר כהן וראייתו שתתמעט מד' מראות, שאפי' שהלכ' לה כולה עדיין אינה טהור'. והקב"ה רצה שתצטרע מרים ותוחלט לטומא' כי היכי דליהוי לה מזבח כפרה, ע"כ בדין ה' שיחליטנה כהן תחל' ותנהוג כל דין מצורע מוחלט כדי להשלים כפרתה שעל כן באה לה הצרה הזאת. דלא הוי סגי לה בלא"ה, נמצא ודאי שתקנתה קלקלתה וטומאתה בתחלה היא

רפואתה וצרי למחלתה. לכן יפה אמרו שנמצא מפסידה שאי אפשר לטהר' בלי כהן מאחר שכבר נטמאת ודאי ועדיין אינה מטמאה טומא' גמור' כמוחלט שמבלעדה אין לה תקנה כפי הראוי והכוונ' כדי לסלוח לעונה והרי זה מבואר מאד. ונ"מ נמי ממאי דכתיבנא שאם כך הוא האמת כמ"ש. שבצרעת גמור, וברור' א"צ כהן ומעצמו הוא טמא כנז'. לפ"ז אם אירע כך בזמן בגלותינו. צריך שינהוג בדין הצרעת שהוא חובת הגוף ונוהג בכל מקום ובכל זמן ואע"פ שלא דיברו בו מוני המצות. משום שאין בקיאין בכך. אולם בבהרת עזה כשגל מסתברא דאיכא בקיאין. ואע"ג דלא ממטי לידי כהן הרי הוא טמא. נ"מ לחומרא לאסרו בת"ש וכמ"ד דאף המוסגר נאסר בו אבל לא להקל לטהרו עכשיו ולהתירו באשתו. כי מידי ספק של תורה לא יצא כמש"ל (סקל"ו) כך נ"ל יעב"ץ ס"ט.

18. שיערים מצויינים בהלכה

למה הדבר דומה לתרי מלכי ולתרי איפרכי וכו'. עי' בחי' הרמב"ן. ובתורת חיים האריך לבאר הגמ' מה נפק"מ במשל הזה. ובחי' מהר"ם שיק מפרש, דהגמ' רוצה ליישב קושית הר"ש (נגעים פ"א מ"א) כיון דילפינן דאבות מצטרפין אע"ג דכל אחד מהן מין אחר, א"כ אמאי נימא דתולדות לא מצטרפין, במאי גרע תולדות מהאבות, ועל זה בא המשל לומר, דכמו שני מלכים אחד גדול ואחד קטן, ואפ"ה כל אחד עומד בפני עצמו, ואם רוצה לצרף עם מלך אחר הרי הוא מלך במדינתו ומי יאמר לו מה תעשה, אבל מי שהוא תחת המלך דהיינו אפרכי אינו יכול לצרף כרצונו, כיון שהוא צריך לדעת דיש גדול ממנו, ולכן בהנמשל דשני אבות הוא דמיון שני המלכים שמצטרפין, ושני התולדות הן דמיון האיפרכי שאין מצטרפין. ועי' בדברינו לעיל (ו. ד"ה ספחת).

19. שו"ת הרשב"א חלק א סימן קמז

שאלת עוד הא דתניא בפרק קמא דשבועות (דף ו ב) מנין שאין הכתוב מדבר אלא על טומאת מקדש וקדשיו? הואיל וענש על הטומאה וחייב קרבן על הטומאה וכו'. ורבי טרח ויליף לה מחיה. ונהרדעי מייתי לה משלוש כרתות שבשלמים. ורבי אבהו מייתי לה מגזרה שוה דטומאתו טומאתו. ודקשיא לך למה לא ילפי לה מיהא דתניא בפרק קמא דראש השנה (דף י"ז ב) ובנבלתם לא תגעו. יכול יהו ישראל מצוין על מגע נבילה? תלמוד לומר (ויקרא י"א) אמור אל הכהנים. כהנים מוזהרין על הטומאה ולא ישראל. והלא דברים קל וחומר ומה טומאה חמורה כהנים מוזהרין ולא ישראל טומאה קלה לא כל שכן. אלא מה תלמוד לומר ובנבלתם לא תגעו ברגל. אלמא שמעינן מינה דאין ישראל מוזהרין מחמת עצמן על שום טומאה בעולם.

תשובה זו אינה קושיא. דאי לא ילפינן לה מהתם כדיליף לה כל חד וחד התם מיהא דראש השנה מנא לן? דילמא לעולם שלא על טומאת מקדש וקדשיו בלבד ובכהנים דאזהרינהו רחמנא על הטמאות ואי נמי בישראל ברגל. דאטו ישראל מי כתיב בפרשה נפש כתיב! ואנא אמינא שאין הכתוב מדבר אלא באותן שהוזהרו על הטומאה ובזמן שהוזהרו עליה ולעולם אפילו משעה שנטמאו.

20. שערים מצויינים בהלכה

ואימא תרומה שהזהיר וענש. פרש"י אם
אכל תרומה בטומאה דהזהיר וענש
דכתיב (אמור כב-ד) "בקדשים לא יאכל"
ותרומה בכלל כו', וענש דכתיב (שם כב-ט)
"ומתו בו כי יחללהו". אבל בר"י מיגש
מפרש, שהזהיר דכתיב (תזריע יכ-ד) "בכל
קודש לא תגע", ואמרינן במס' מכות (יד):
לרבות את התרומה [וכ"כ בתוס' הרא"ש], וענש
דכתיב (קרח יח-לב) "ולא תשא עליו חטא
בהרימכם את חלבו ממנו, ואת קדשי בני
ישראל לא תחללו ולא תמותו". ועי' בפי
הרי"ח. וקשה היאך שייך דין טמא שאכל
תרומה טהורה, והלא מיד דנגע בה טמאה,
וא"כ הוי כאוכל תרומה טמאה, ועי' בתוס'
מס' יבמות (עג: ד"ה טומאת) דמשכחת לה כגון
שתחב לו חבירו בבית הבליעה, א"נ בתרומה

שלא הוכשרה לקבל טומאה, או שנילושה
במי פירות שאין מכשירין. ובאתרונים תירצו
כגון שאכל רק כזית, דמשום אכילה חייב,
אבל משום טומאה ליכא, לפי השיטות
דאוכלין פחות מכביצה אין מקבלין טומאה,
וכזית הוא פחות מכביצה [או כחצי ביצה, או
כשליש ביצה, עי' בשו"ע ונו"כ או"ח סי' תפנ].

21. שערים מצויינים בהלכה

דף ז. עולה ויורד. כתב הרמב"ם (שגגות סוף
פ"י) עני שהקריב קרבן עשיר יצא,
ומפרש הלח"מ דבמשנה (סוף נגעים) אמרו
במצורע עני, והרמב"ם כתב עני סתם ועשיר
סתם, לכלול אפילו במטמא מקדש. אבל
בספר החינוך (מצוה קכג) כתב דבטומאת
מקדש וקדשיו ושבועת ביטוי ושבועת העדות
לא יצא, ולגבי מצורע (מצוה תעו) השמיט
הדין.

22. ספר רסיסי לילה - אות לז

וקיומם לעתיד יום שכולו שבת הוא רק מצד חיבורם לישראל דכל הנטפל לעושי מצוה וכו' (מכות ה ע"ב) ולכן אמרו (יבמות מז
ע"ב) דקשים כספחת ואמרו ז"ל (שבועות ו ע"ב) אין ספחת אלא טפילה וכו'. דהטפל על כרחו אינו כמו העיקר דאז היה עיקר
ולכן מצד חיבורו להעיקר הוא נגע לו שהרי נתחבר לו להיות כמוהו דבר שאינו כן והוא נטפל ונחשב כמו העיקר ויוכלו לחשוב
שגם העיקר כן וזה חסרון לעיקר שמתדמה לטפל: